

Lidia Putowska

Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku

Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 24, 373-386

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

LIDIA PUTOWSKA

MUZEUM HENRYKA SIENKIEWICZA W OBLĘGORKU

Nie obchodzilibyśmy jubileuszu 50-lecia istnienia muzeum biograficznego poświęconego Henrykowi Sienkiewiczowi w Oblęgorku, gdyby w czasie rozbiorów rodacy nie obdarzyli go majątkiem, położonym w pobliżu Kielc. Posiadłość kupił Komitet Jubileuszowy z okazji 25-lecia pracy literackiej. Dlatego trzeba przypomnieć uroczystość, która odbyła się 22 grudnia 1900 w Warszawie¹, gdzie pisarz otrzymał: akt własności 17 włókowego gospodarstwa, trzy ozdobne księgi z podpisanymi kilkudziesięciu tysięcy ofiarodawców i rysunek siedziby, projektu Hugona Kudera. Nowy właściciel od 1902 r. „pomieszkiwał” w swej letniej rezydencji do wybuchu pierwszej wojny światowej. Opuszczając Polskę, nie wiedział, że nie będzie mu dane tu wrócić. Na miejscu zostawił gospodynię Marię Lutównę, która opiekowała się domem. W końcu widząc realne zagrożenie dla pamiątek sienkiewiczowskich wywozła je do Kielc i powierzyła opiece bpa Augustyna Łosińskiego². Po śmierci pisarza w 1916 na mocy testamentu, prawowitym właścicielem oblęgorskich dóbr został syn Henryk Józef. W ten sposób rodzina na stałe została związana z tą ziemią i przebywała tu również w czasie II wojny światowej.

Po wojnie majątek znacjonalizowano, a rodzinie przekazano 49 ha, czyli ośrodek dawnego gospodarstwa, bez pałacu, który oddano znacznie później. Dom Sienkiewicza miała objąć Fundacja Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie i wypracowywać tutaj dochód na stypendia dla zdolnej a ubogiej młodzieży. Nie doszło jednak do podpisania umowy między ministerstwem rolnictwa a edukacji. W rzeczywistości w Oblęgorku gospodarzyła „Samopomoc Chłopska” z mizernymi

¹ L. Putowska, I. Rębosz, *Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku*, Przewodnik wyd. II poprawione i rozszerzone, MNKi, Kielce 1992

² T. Piwkowski, *Wśród najbliższej rodziny Sienkiewicza w: „Słowo Powszechnie” z 11-12 II 1956*, artykuł nr inw. 3221, zbiory Biblioteki Muzeum H. Sienkiewicza w Oblęgorku

sukcesami, bo zaciągała pożyczki nawet na kupno ziarna i siewy; za to w pałacu urządzono magazyn płodów rolnych i nawozów, przyczyniając się do jego dewastacji. Złożone w piwnicach meble, książki i obrazy ucierpiały nie tylko na skutek niewłaściwego przechowywania, ale również wandalii, którzy zniszczyli m.in. pianino córki.

Rodzinę Sienkiewicza odwiedzali znani ludzie, m.in. pisarze: Monika Warneńska, Melchior Wańkowicz czy Marian Brandys, w którego artykule znalazło się zdanie: *...w Oblęgorku powstanie Muzeum Sienkiewiczowskie wzorowane na radzieckich muzeach biograficznych*; co dziś wywołuje uśmiech, ale wtedy było „na czasie”. Ludzie pióra widząc, jak pałac niszczy, szczególnie jego część najdawniejsza, apelowali o podjęcie akcji ratunkowej. Ich publikacje prasowe miały dotrzeć do władz i społeczeństwa, aby podjąć remont domu i stworzyć muzeum poświęcone nobliście, albo dom pracy twórczej.

27 grudnia 1956, w Państwowym Biurze Notarialnym w Kielcach syn Henryk Józef i córka – Jadwiga z Sienkiewiczów Kornilowiczowa zrzekli się na rzecz Skarbu Państwa części nieruchomości położonej w Oblęgorku. Wydarzenie to umożliwiło powstanie muzeum biograficznego.

Projekt powstania muzeum w lutym 1957 r. zyskał akceptację Ministerstwa Kultury i Sztuki, natomiast duże zaangażowanie pracowników pani Zuzanny Sienkiewiczowej³ i Tadeusza Zająca przyspieszyło uruchomienie placówki.

Było to ósme muzeum tego typu w kraju, utworzone po muzeum Matejki, Mickiewicza, Lenina, Staszica, Kopernika, Chacie Żeromskiego i dworku Chopina. Na szczeblu miejskim zajęcie się sprawami organizacyjnymi powierzono Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Wydziałowi Kultury.

24 kwietnia 1958 r. decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Adama Klimka potwierdzono, że pałacyk Henryka Sienkiewicza jest zabytkiem. Wpisano go do rejestru zabytków województwa kieleckiego pod nr 801⁴.

Powstawanie placówki muzealnej szło dość opornie, bowiem często zmieniano koncepcje. Konieczne było zaangażowanie ogromnych środków, więc urzędnicy różnych szczebli prześcigali się w pomysłach zagospodarowania budynku. Stąd kolejne projekty, aby w budynku oprócz sal wystawowych była szkoła, izba porodowa, biblioteka, dom pracy twórczej. W końcu pomysłodawca i twórczyni muzeum Aleksandra Dobrowolska przekonała władze, że muzeum musi być samodzielną instytucją, ze wszech miar pożyteczną. By przekonać o tym swoich dobroczyńców publikowała w prasie artykuły⁵, które spotykały się z szerokim odzewem. Zgłaszały się instytucje i ludzie różnych zawodów deklarując swą bezinteresowną pomoc. Również córka Jadwiga Kornilowiczowa – jako wkład w tworzącą się placówkę – przekazała nieodpłatnie swój portret malowany przez Władysława Czachórskiego⁶.

³ „Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach” (dalej Rocznik MNKi); t. 13, 1984, s. 379; „Z żalobnej karty” *Zuzanna Sienkiewiczowa...* Lidia Putowska,

⁴ Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Adama Klimka z 24 kwietnia 1958 r., posiada pieczęć Prezydium WRN w Kielcach, Wydział Kultury, Wojewódzki Konserwator Zabytków nr KI.VII-A-2/36/58, skierowana do Dyrekcji Muzeum Świętokrzyskiego w Kielcach; do wiadomości: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Centralny Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków – Warszawa

⁵ „Słowo Ludu” z 5 IV 1958 art. A. Dobrowolskiej *Wokół Oblęgorka* (I. Wczoraj); „Słowo Ludu” z 12 IV 1958 art. A. Dobrowolskiej *Wokół Oblęgorka* (II. Dzisiaj)

⁶ List Henryka Józefa do Jadwigi Kornilowicz z 7 lipca 1958 nr inw. MNKi/S/1475/3

Do organizacji palcówki przyczynili się m.in.: Centralny Zarząd Muzeów (55 tys), Powiatowa Rada Narodowa (ok. 100 tys.), Gromadzka Rada Narodowa w Oblęgorku (1 tys). Młodzież i nauczyciele przekazali indywidualne datki na sumę 1500 zł. Największy wkład dał Społeczny Komitet Sienkiewiczowski przy Spółdzielni CPLiA „Rzeźbiarstwo i Stolarstwo Artystyczne” w Poznaniu, z Ryszardem Andruszkiewiczem na czele, który przekazał ok. 300 tysięcy oraz zrekonstruował meble przeznaczone do gabinetu i salonu.

Przebudowa dawnego domu i gruntowny remont budynku przysparzały organizatorom wielu problemów. Powodowało to różne perturbacje i generowało kłopoty. Za posiadane środki udało się odnowić cztery pomieszczenia na parterze, dwa pokoje w oficynie, zabezpieczono częściowo partie drewniane budynku, rozpoczęto remont piętra. Zmieniało kolejne terminy otwarcia placówki. W różnych dokumentach pojawiały się daty: 5 października, 19 października. Ostateczny termin wyznaczono na 26 października 1958⁷.

Zwolennikami szybkiego otwarcia był ówczesny Minister Kultury Włodzimierz Sokorski i dyrektor Muzeum Świętokrzyskiego w Kielcach – Edmund Massalski.⁸

W rezultacie w wyznaczonym terminie można było udostępnić jedynie hol, gabinet, w którym postawiono – jako pierwszy eksponat – biurko żony Sienkiewicza Marii z Szetkiewiczów, salon oraz jadalnię, mieszczącą wystawę biograficzno-literacką. Budynek nie miał centralnego ogrzewania.

Zwyciężył pogląd, że otwarcie choćby części ekspozycji Muzeum Henryka Sienkiewicza zaspokoi społeczeństwo, które finansowało prawie 90% prac związanych z remontem ...*jak duża jest popularność Pisarza, jak jest interesujący, jak wychowuje, do czego zobowiązuje*⁹.

W przededniu udostępnienia muzeum kustosz Muzeum Świętokrzyskiego przedstawiała swoją wizję rozwoju placówki, pisząc: *Muzeum Sienkiewicza wtedy spełni swą rolę, gdy poza zbiornicą pamiętek i źródłem wiadomości o pisarzu będzie placówką wychowawczą dla okolicy i badawczą – dla humanistów. Sumy potrzebne na ten cel pozornie wyglądają groźnie. Odbudowa części drewnianej – sześćset tysięcy, woda, światło, ogrodzenie parku drugie tyle, wykończenie piętra – ćwierć miliona, łącznie około półtora miliona. Sprawa warta namysłu i obrachunku! Żywe muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku, skoro pisarz jest wciąż żywy – cóż naturalniejszego? Chińczycy powiadają: Jeśli planujesz na rok – siej trawę. Jeśli na sto lat sadź drzewa. Jeśli na tysiąclecie – wychowuj człowieka*¹⁰.

Pamiętką po tym dniu jest „Akt otwarcia Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku”¹¹, z podpisami osób, biorących udział w uroczystości: ...*26 października 1958 r. odbyło się w Oblęgorku otwarcie Muzeum Henryka Sienkiewicza. Liczne zebranych przedstawicieli najwyższych i terenowych władz, Państwa oraz instytucji i kół społeczeństwa miejscowego i różnych stron kraju przywitał przewodniczący Gromadzkiej Rady Narodowej Oblęgorka ob. Drogosz i dokonał otwarcia Muzeum. Wiceminister Kultury i Sztuki ob. Z. Garstecki podziękował córce*

⁷ Zaproszenie na otwarcie muzeum wypisane dla Marii Korniłowicz, MNKi/S/1475/7

⁸ „Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach” (dalej Rocznik MNKi), t. 10, 1977, s. 572-573

⁹ „Słowo Tygodnia”, dodatek społeczno-kulturalny nr 41 (321) z 25 X 1958, *Wokół Oblęgorka – po raz siódmy*, Aleksandra Dobrowolska

¹⁰ Tamże

¹¹ W zbiorach Muzeum H. Sienkiewicza w Oblęgorku, nr MNKi/S/973

i synowi pisarza za ofiarowany na Muzeum pałac, Kierownictwu SFOS i CPLiA, jako głównym ofiarodawcom środków na odbudowę pałacu i urządzenie Muzeum, wielu innym ofiarodawcom oraz Muzeum Świętokrzyskiemu za prace organizacyjne. Przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej ob. Cz. Domagała wyraził radość, że w Ziemi Kieleckiej nastąpiło spłacenie długu, jaki społeczeństwo winno pamięci wielkiego pisarza polskiego, znanego na całym świecie.

Z osób biorących udział w tym wydarzeniu wymienić należy członków najbliższej rodziny pisarza, wydawcę Jego dzieł profesora Juliana Krzyżanowskiego, pisarzy i dziennikarzy Eugeniusza Szermentowskiego i Ewę Szonert, kierownika artystycznego i reżysera Teatru im. Stefana Żeromskiego w Kielcach Irenę Byrską, czy Władysława Koterskiego-Spalskiego¹². Na dokumencie widnieją też wpisy 43-osobowej wycieczki czytelników „Świętokrzyskiego Tygodnika Ilustrowanego” z Radomia oraz delegacji młodzieży i Kółka Polonistycznego przy Państwowym Liceum Pedagogicznym w Kielcach.

W 1962 r. Zuzanna Sienkiewiczowa, kierownik muzeum z radością napisała o ułożeniu kostki brukowej w alei dojazdowej do budynku. Po pięciu latach działalności nastąpiła istotna zmiana organizacyjna. 15 października 1963 Prezydium WRN w Kielcach przekazało placówkę w Oblęgorku pod bezpośredni nadzór Prezydium PRN w Kielcach¹³.

Nie zmienił się jedynie nadzór merytoryczny. W dalszym ciągu przypisany był Muzeum Świętokrzyskiemu. W wykazie protokołu podano ilość zinwentaryzowanych zbiorów: *...232 obiekty, 20 depozytów oraz księgozbiór biblioteczny liczący 942 tomy. Wraz z przekazaniem nieruchomości nastąpiła ocena jego stanu faktycznego: budynek główny wymaga dalszych remontów zabezpieczających, jak również dokończenia rozpoczętych robót adaptacyjnych. Dworek „Halików” wymaga rozbioru i wybudowania nowego obiektu z zachowaniem dotychczasowego charakteru. Dworek „Tarlów” wymaga kapitalnego remontu. Tarasy wymagają całkowitej przebudowy¹⁴.*

Zuzanna Sienkiewiczowa sukcesywnie kontynuowała remont, jej staraniom sprzyjały kolejne rocznice Sienkiewiczowskie: 1966 r. 120-lecie urodzin pisarza i 50-lecie jego śmierci. Aby przyjąć godnie gości należało zakończyć prace adaptacyjne i remontowe. Tym bardziej, że Ministerstwo Kultury i Sztuki wyznaczyło Oblęgorek na miejsce ogólnopolskich uroczystości.

Pani Zuzanna pewien etap remontu zakończyła. Budynek wyposażono w wiele udogodnień: doprowadzono wodę, założono centralne ogrzewanie, sygnalizację przeciwpożarową, wymieniono przewody elektryczne i urządzenia sanitarne oraz wyremontowano piwnice, gdzie znalazły pomieszczenie kotłownia i magazyny. Budynek główny otrzymał nową klatkę schodową wykonaną z marmuru bolesławickiego i morawickiego. Placówka uzyskała dodatkową powierzchnię ekspozycyjną (trzy sale) na piętrze dla wystawy stałej i pomieszczenie dla zbiorów biblioteki. Najstarszą część domu – dworku „Tarlów” przebudowano i odnowiono z zewnątrz,

¹² Rocznik MNKi, t. 10, 1977, s. 571

¹³ Zbiór dokumentów z 15 X 1963 z pieczęcią Prezydium WRN w Kielcach, Wydż. Kultury nr K.IVb-5/6/2/63 podpisany przez Edwarda Jarugę – Kierownika Wydż. Kultury, adresowany do Muzeum H. Sienkiewicza w Oblęgorku oraz do wiadomości: Ministerstwa Kultury i Sztuki, Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków w Warszawie – MHS w Oblęgorku

¹⁴ Tamże

a pawilon myśliwski „Halika” powtórnie zrekonstruowano (w ten sposób muzeum zyskało salę kinowo-odczytową). Elementy drewniane dawnego tarasu od strony południowo-zachodniej zastąpiono balustradą kamienną. Zagospodarowano także dwuhektarowy park otaczający pałac, zakładając klomby i żwirowe ścieżki. Teren ogrodzono, przygotowano dwa parkingi dla samochodów osobowych i dla autokarów.

Uroczystości Roku Sienkiewiczowskiego odbyły się w Oblęgorku 29 maja 1966. Minister Lucjan Motyka uroczyście otworzył odrestaurowaną placówkę. Sprawnej modernizacji placówki przysłużył się także przewodniczący WRN Stanisław Bąk-Dzierżyński – to on m.in. nadzorował remont, co skrzętnie odnotowano w kronice muzealnej¹⁵. Środki na ten cel uzyskano ponownie ze Społecznego Funduszu Odbudowy Stolicy i Kraju.

Wśród ogromnej rzeszy gości, dziennikarz „Panoramy”¹⁶ – (śląskiego „Tygodnika Ilustrowanego”) wymienia ludzi pióra, sztuki oraz przedstawicieli władzy. Uroczystość uświetnili ludzie pamiętający Sienkiewicza m.in., pani Maria Luta – gospodyni, Stanisław Gaj – pomocnik ogrodnika. Do Oblęgorka przyjechała także wnuczka Maria, na stałe mieszkająca w Warszawie z matką Jadwigą Korniłowicz. Zwiedzając muzeum goście zwrócili uwagę na nowoczesną wystawę *Sienkiewicz w Polsce i na świecie*. Jej autorami byli Jan Muniak i Waldemar Świerzy.¹⁷

Po tych uroczystościach do Oblęgorka zjeżdżali ludzie na spotkania (młodzież czytała fragmenty powieści, odbywały się tu występy muzyczne oraz wykłady naukowe). Ruch turystyczny w ciągu roku z 40 tysięcy zwiedzających zwiększył się do przeszło 66 000 osób, w miesiącach szczególnego nasilenia zatrudniano dodatkowych przewodników.

W 1967 zwiedzających było już przeszło 85 000. Do zbiorów przybyło 29 ekspozatów, a księgozbiór liczył 1531 woluminów. Wtedy muzeum kupiło fragmenty rękopisu *Na polu chwały* i całość rękopisu komedii *Zagłoba swatem*. Poza tym kadra oblęgorskiej placówki wzięła udział w sesji naukowej zorganizowanej przez Instytut Badań Literackich w Warszawie¹⁸.

Dużym osiągnięciem muzeum w pracy oświatowej było zorganizowanie recytalu Danuty Michałowskiej z Krakowa *Teatr pana Sienkiewicza*¹⁹. W 1968 pani Zuzanna Sienkiewiczowa przeszła na emeryturę. W bibliotece muzeum pozostawiła egzemplarz (maszynopis) napisanego przez nią *Tymczasowego przewodnika po muzeum*²⁰, z którego korzystają przewodnicy wycieczek. Na jej miejsce powołano Witolda Ryśkiewicza, który prowadził placówkę trzy lata (1969-1971). Za jego bytności przeprowadzono kolejny remont budynku, zorganizowano obchody 125-lecia urodzin pisarza, zbiory wzbogaciły się o 101 ekspozatów.

5 maja 1971 r. otwarto jadalnię i palarnię odtworzoną wg archiwalnej fotografii Czesława Kulewskiego z 1902. Przystosowano też dawną „Halikówkę” do pełnienia roli wystawienniczej, co pozwoliło zorganizować trzy wystawy czasowe m.in.

¹⁵ Rocznik MŚ t. 4, 1967, s. 494-503

¹⁶ A. Zejman, Krasicki B., *W Oblęgorku*, „Panorama” śląski „Tygodnik Ilustrowany” nr 26 (633) z 26 VI 1966 – zbiory MHS nr MNKi/S/M.P53/5

¹⁷ Rocznik MŚ t. 4, 1967, s. 502

¹⁸ Tamże s. 502-503

¹⁹ Rocznik MŚ t. 5, 1968, s. 389-390

²⁰ W zbiorach biblioteki MHS w Oblęgorku, nr inw. 1128

Kostiumy bohaterów filmu „Pan Wołodyjowski”, udostępnionych dzięki Wytwórni Filmów Fabularnych w Łodzi.

W tym czasie wzmocniono pokrycie dachowe i odmalowano sale ekspozycyjne oraz elewację zewnętrzną, zakończono prace remontowe na piętrze, co umożliwiło przeniesienie z parteru wystawy biograficzno-literackiej. Autorką scenariusza wystawy była Aleksandra Dobrowolska i prof. Julian Krzyżanowski. Oprawę plastyczną wykonali: Jan Golka, Andrzej Grabiwoda i Krzysztof Jackowski.

W roku 1972 kierownikiem został Ireneusz Rębosz – historyk, który przygotował jubileusz 15-lecia placówki, w którym m.in. odbył się spektakl z udziałem aktorów Teatru im. S. Żeromskiego w Kielcach z interpretacją tekstu Stanisława Mijasa *Czy jesteś za Oblęgorkiem?*²¹, rocznicę upamiętnił ekslibris wydany wg projektu Janusza Halickiego z Wrocławia. W 1974 dla zwiedzających udostępniono sypialnię Sienkiewicza. W tym też czasie ruch turystyczny wzrasta do 150 tysięcy osób.

W 1976 r. uczczono 130-lecie urodzin i 60-lecie śmierci pisarza. Z tej okazji dr Maria Bokszczanin (badaczka spuścizny epistolograficznej) wygłosiła referat, udostępniono wystawy, zorganizowano przegląd filmów – adaptacji powieści Sienkiewicza i koncert utworów dedykowanych Nobliście. Na zakończenie zaprezentowano film nakręcony przez WFO w Łodzi *Oblęgorek Henryka Sienkiewicza* w reżyserii Edwarda Pałczyńskiego.

Rytm pracy placówki był podporządkowany obsłudze ruchu turystycznego, obchodom kolejnych rocznic sienkiewiczowskich oraz jubileuszom muzeum. W 20 lat po otwarciu muzeum ukazał się pierwszy przewodnik *Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku* w opracowaniu Lidii Putowskiej i Ireneusza Rębosza. Wydano ekslibris upamiętniający XX-lecie placówki wg projektu Henryka Papierniaka. Najcenniejsze zbiory zostały pokazane na wystawie *Muzeum Skarbnicą Dóbr Kultury* w Muzeum Narodowym Kielcach, które w tym czasie obchodziło 70-lecie swego istnienia.

W roku 1980 muzeum uczciło 75. rocznicę przyznania Sienkiewiczowi nagrody Nobla emisją okolicznościowego medalu, wg projektu Stanisławy Wątróbskiej. Wybito go w Państwowej Mennicy w Warszawie w dwóch wersjach – wykonany z tombaku i posrebrzany.

W latach 1981-1986 placówkę zamknięto dla zwiedzających i poddano generalnemu remontowi dach. Zmieniono m.in. więźbę dachową, dachówkę zamieniono na blachę miedzianą i wymieniono rynny. Ponadto wyremontowano taras od strony południowo-zachodniej, przy tej okazji częściowo wymieniono stolarkę okienną i instalację elektryczną. Zmieniono też małą architekturę przy budynku i w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

W tym czasie ekspozyty użyczano na wystawy organizowane poza siedzibą muzeum m.in. do: Muzeum Ruchu Robotniczego w Ostrowcu Świętokrzyskim, Biblioteki Publicznej w Pradze Czeskiej, Muzeum Literackiego w Poznaniu, Muzeum Mikołaja Kopernika w Toruniu, pozostałe na miejscu zbiory poddawano konserwacji np. cenne tkaniny – mihrab, tkaninę buczaćką, dwa dywany i tkaninę afrykańską. Wiele książek z biblioteki zyskało nowe oprawy introligatorskie.

Kolejną rocznicę 25-lecia muzeum uczczono wydaniem ekslibrisu wg projektu grafika Waldemara Oleszczaka oraz organizacją wystawy najcenniejszych zabytków Oblęgorka w Muzeum Literackim im. Henryka Sienkiewicza w Poznaniu,

²¹ Maszynopis w zbiorach archiwalnych MHS w Oblęgorku

co było okazją do wypromowania muzeum w Wielkopolsce i zostało odnotowane przez tamtejsze media. Ekspozycja cennych zbiorów Oblęgorka spotkała się z ogromnym zainteresowaniem zwiedzających. Z tej okazji pracownicy muzeum wygłosili prelekcje o muzeum i zaprezentowali film *Oblęgorek Henryka Sienkiewicza*. Ogłoszony w 1986, konkurs plastyczny *Mój ulubiony bohater w twórczości Sienkiewicza* zakończył się wręczeniem nagród książkowych laureatom ze szkół podstawowych i liceów oraz prezentacją nagrodzonych prac.

Po zakończeniu remontu do Oblęgorka zaproszono gości na jubileusz 30-lecia muzeum (1988), w ramach którego odsłonięto tablicę pamiątkową, umieszczoną na kamieniu w parku, ufundowaną przez pana Ignacego Mosia, kolekcjonera z Poznania. Wstęgę przecinały dwie wnuczki Sienkiewicza – Maria Kornilowicz i Maria Sienkiewicz. Potem goście zwiedzili wystawą biograficzną na piętrze, autorstwa Lidii Putowskiej, do której oprawę plastyczną przygotowali: Andrzej Grabiwoda i Waldemar Oleszczak. Tego dnia zaproszeni goście uczestniczyli w sesji popularno-naukowej. Na pamiątkę otrzymali medale z okazji XXX-lecia muzeum. Prezydium WRN uhonorowało naszą instytucję dyplomem i odznaką „Za zasługi dla Kielecczyzny”.

Po raz pierwszy zaprezentowano w „Halikówce” pokaz multiwizyjny *Oblęgorek Henryka Sienkiewicza* zrealizowany przez Art Centrum w Pradze wg scenariusza Janusza Kuczyńskiego. W ten sposób można było zobaczyć pięć różnych zdjęć lub jedno ujęcie na ekranach zmontowanych w kształcie równoramiennej krzyża oraz wysłuchać informacji o Sienkiewiczu i jego domu.

Zupełną nowością w latach 1992-1995 było zorganizowanie praktyk dla uczniów Technikum Terenów Zieleni z Gdańska Oliwy. Młodzież w zabytkowym parku uczyła się pielęgnacji roślin oraz sadiła krzewy i rośliny ozdobne. Pobyt młodzieży w Oblęgorku pozytywnie oceniała, ówczesny Wojewódzki Konserwator Zabytków pani Anna Piasecka i wójt Strawczyzna Tadeusz Tkaczyk, wspomagając całe przedsięwzięcie finansowo.

Jubileusz 35-lecia placówki z powodu braku środków nie został odnotowany w formie wydawniczej. Natomiast 90-lecie przyznania Sienkiewiczowi nagrody Nobla uczciliśmy wykonaniem okolicznościowego stempla gumowego do pieczętowania wydawnictw. Przygotowania do Roku Sienkiewiczowskiego, który przypadł w 1996 r. zostały zapoczątkowane realizacją filmu o muzeum (Lucyna Smolińska-Sroka i Mieczysława Sroka) z cyklu *Podróże literackie*. W Oblęgorku odbyła się promocja książki Tadeusza Wiącka *Gniazdo miłe dla duszy*.

Z racji 150. rocznicy urodzin pisarza i 80. śmierci pracownicy muzeum uczestniczyli lub współorganizowali wiele przedsięwzięć, goszcząc w placówce ich uczestników. 19 kwietnia 1996 wraz z Towarzystwem Adama Mickiewicza Oddz. w Kielcach zorganizowano sesję popularno-naukową w Domu Środowisk Twórczych. 29 kwietnia odbyła się uroczystość nadania imienia Henryka Sienkiewicza Liceum Ogólnokształcącemu nr VIII w Kielcach. W maju otwarto wystawę *100 lat „Quo vadis”*, której towarzyszyła sesja naukowa zorganizowanej we współpracy z WSP w Częstochowie, odbyła się też promocja albumu *Sienkiewicz i jego Oblęgorek* wydanego przez wydawnictwo „Voyager” z tekstem Ireneusza Rębosza i fotografiami Pawła Pierścińskiego. Pracownicy muzeum gościli na uroczystości odsłonięcia *Galerii Sienkiewiczowskiej w Szkole Podstawowej w Juliopolu* i otrzymali obraz przedstawiający Sienkiewicza.

W czerwcu Lidia Putowska w audycji radiowej „Radio nocą” mówiła o Sienkiewiczu i odpowiadała na pytania słuchaczy, a miesiąc później Ireneusz Rębosz

wystąpił na sesji naukowej w Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu. W tym samym czasie ekipa filmowa w Oblęgorku nagrywała film biograficzny o pisarzu, który wyemitowano w programie I TVP 11 i 16 listopada 1996.

15 lipca radiosłuchacze gościli w Oblęgorku na *Imieninach u Pana Henryka* (było to przedsięwzięcie wspólne „Lata z Radiem”, „Radia Nocą” i „Radia Kielce”). Podczas transmisji wywiadów udzielali potomkowie Sienkiewicza, pracownicy muzeum oraz Jerzy Hoffman i Daniel Olbrychski. Audycje te szeroko komentowano w polskiej prasie. W lipcu i sierpniu muzeum pokazało wystawę *Sienkiewiczowskie exlibrisy ze zbiorów Tadeusza Czestawa Czosnyki*. W sierpniu zaprezentowano ekspozycję ze zbiorów BWA w Zamościu *Henryk Sienkiewicz w ilustracji*, która była rezultatem pleneru malarskiego. We wrześniu gościła u nas wystawa *Dziela Henryka Sienkiewicza w ilustracji dziecięcej*. Na piętrze od września do listopada można było oglądać wystawę *Dziela Henryka Sienkiewicza na archiwalnej pocztówce* – Izabeli i Stanisława Śliwów – kolekcjonerów z Wodzisławia. Był to rok ogromnie płodny, bowiem oprócz uroczystości rocznicowych udało się zrealizować parę spraw gospodarczych. M.in. w tym roku i latach wcześniejszych udzielano pomocy merytorycznej i udostępniono materiały archiwalne piszącym prace magisterskie.

Rok Sienkiewiczowski zakończył się jednak smutno, 23 listopada zmarła po ciężkiej chorobie w Laskach wnuczka Maria Kornilowicz. Wkrótce po niej zmarł nagle kierownik muzeum Ireneusz Rębosz. 15 grudnia 1996 nominację na kierownika Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku otrzymała st. kustosz Lidia Putowska.

W następnym roku na mocy legatu Marii Kornilowicz przyjęto przedmioty przeznaczone dla Oblęgorka i poddano wstępnemu opracowaniu. W tym czasie zrealizowano w muzeum audycję telewizyjną *Wehikuł czasu* (dział Programów Edukacyjnych TVP i WFO w Łodzi), a kierownik Putowska wzięła udział w audycji „Radia Kielce”, podczas której opowiadała o depozycie Marii Kornilowicz. Dzięki sponsorom kupiono do zbiorów obraz Adama Setkowicza *Wizja Sienkiewicza*, zaś Laboratorium Kosmetyczne dr Ireny Eris z Piaseczna obdarzyło palcówkę komputerem wraz z oprzyrządowaniem.

W muzeum można było obejrzeć dwie wystawy *Orzeł biały w dziejach narodu* – płaskorzeźby ze zbiorów Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu (czerwiec – listopad 1997) oraz *Eklibrisy sienkiewiczowskie ze zbiorów Muzeum H. Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej*. W Roczniku MNKi ukazał się artykuł „*Gazeta Polska*” wokół jubileuszu 25-lecia pracy literackiej Sienkiewicza autorstwa Lidii Putowskiej.

W 1998 roku obchodzono jubileusz 40-lecia Muzeum Henryka Sienkiewicza. Od tego roku przedsięwzięcia są dokumentowane zaproszeniami, fotografiami i wpisami uczestników do muzealnej „Kroniki”. Ponadto w Oblęgorku zainaugurowano koncerty z cyklu *Wieczory u Pana Henryka* finansowane przez Gminę Strawczyn, pozyskano fundusze na kupno, fortepianu koncertowego. Udostępniono materiały ikonograficzne i fotograficzne do następujących wydawnictw:

- Wydawnictwo Dolnośląskie – T. Żabski, *Henryk Sienkiewicz*, seria *A to polska własność!*
- Wydawnictwo „Znak” – T. Bujnicki, A. Rataj, *Trylogia Sienkiewicza. Leksykon*.
- Wydawnictwo „Tower Press” do książki W. Zawistowskiego *Kto jest kim w Trylogii?*

W muzeum odbyło się spotkanie Stanisława Nyczaja – Prezesa ZLP Oddział w Kielcach z przewodnikami świętokrzyskimi *Sławni pisarze regionu od Reja do dziś*. Kierownik muzeum uczestniczyła w Zlocie Szkół Sienkiewiczowskich w Kościelcu k/Legnicy. Wydarzeniem tego spotkania było odsłonięcie tablicy „Warmato-wice Sienkiewiczowskie”. W ten sposób nazwa miejscowości na zawsze przypominać będzie legendę testamentu Alfreda von Olszewskiego.

W 1999 r. udostępniono zwiedzającym wystawy, które promowały nakręcony przez Jerzego Hoffmana film *Ogniem i mieczem*:

1. *Fototy z planu filmowego „Ogniem i mieczem”* autorstwa Mateusza Mani-kowskiego
2. *Ilustracje do filmu „Ogniem i mieczem”* Andrzeja Busza wykonane w tech-nice foto-gumowej
3. *Stroje głównych bohaterów „Ogniem i mieczem”*
4. *Filmowa trylogia Waldemara Kuźbińskiego* z kolekcji BWA w Ustroniu (obrazy olejne)

Dużym zainteresowaniem cieszyła się wystawa strojów filmowych bohate-rów pierwszej części trylogii, którą przejęto do Oblęgorka z Muzeum Narodowego w Warszawie. Artykuł Lidii Putowskiej komisarza wystawy *Stroje głównych bohaterów „Ogniem i mieczem”* omawiał ekspozycję. Inna wersja tego artykułu ukazała się w miesięczniku społeczno-kulturalnym „Ikar”. Przy organizacji tych wystaw otrzymaliśmy dużą pomoc finansową z Kredyt Banku w Warsza-wie.

Materiały dotyczące pisarza zostały użyte Bibliotece Publicznej w Skiernie-wicach na wystawę *Henryk Sienkiewicz pierwszy polski noblista*. 7 stycznia 1999 w muzeum przy udziale mediów odbyła się promocja książki *Zabytki architektury polskiej* wydanej przez Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne w Kielcach.

Placówkę promowały też inne przedsięwzięcia:

1. prezentacja muzeum w audycji TVP I *Poczet regionów polskich – Święto-krzyskie*
2. spotkanie Klubu Przyjaciół Muzeum Narodowego na wystawie *Stroje głów-nych bohaterów „Ogniem i mieczem”* połączone z gawędą Ryszarda de Latour i Tomasza Biernawskiego o zabytkowej broni
3. gawęda Zbigniewa Świącha autora tryptyku *Kłątwy, mikroby i uczeni*
4. spotkanie autorskie Władysława Zawistowskiego *Kto jest kim w Trylogii?*
5. koncert z cyklu *Wieczory u Pana Henryka*
6. *Zamkowe spotkania z muzyką* – organizator Jerzy Mikuśkiewicz.
7. *Muzyka dawnej Europy* (współpraca z Fundacją Polsko-Niemiecką w War-szawie)

We wrześniu Lidia Putowska wygłosiła prelekcje *Henryk Sienkiewicz – pi-sarz, obywatel, człowiek* – w czterech szkołach powiatu tarnowskiego. Oprócz bieżących prac merytorycznych kontynuowano roboty przy zabezpieczeniu spły-wającej skarpy, na której stoi budynek muzeum. Firma WODEKO z Krakowa dokonała odwiertów geologicznych i odkrywek, wskazując sposoby jej zabezpie-czenia.

Obchody jubileuszu stulecia daru narodowego dla Henryka Sienkiewicza, które odbyły się w 2000 r. zaplanowano z dużym rozmachem. Dla nadania im odpowied-niej rangi powołano Komitet Honorowy: 7 maja się w Oblęgorku wystąpiła z recitalem fortepianowym Paola Volpe z Neapolu, 9 maja odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa z cyklu *Jubileusze pozytywistów* przygotowana przez

Instytut Filologii Polskiej WSP w Kielcach, Kieleckie Towarzystwo Naukowe i MHS w Oblęgorku, 13 maja gościliśmy uczestników VI Konkursu Wiedzy o Życiu i Twórczości Sienkiewicza zorganizowanego przez Szkołę Podstawową w Oblęgorku, 11 czerwca w muzeum wystąpił zespół „Camerata Cracovia” z koncertem *Muzyka dawnej Europy – Niemcy i Polska*, 20 czerwca *W stulecie wydania „Krzyżaków”* odbyło się spotkanie naukowe przy współudziale Towarzystwa im. H. Sienkiewicza z Lublina, W sierpniu udostępniono wystawę obrazów aktora Stefana Szmidta *Malarskie impresje z planów filmowych „Ogniem mieczem” i „Pana Tadeusza”*. Przy tej okazji artysta czytał fragment tekstu z *Krzyżaków*. Wernisaż zakończył koncert cyklu *Wieczór u Pana Henryka*. Rok jubileuszu zakończono 4 listopada m.in. w pałacu biskupów krakowskich w Kielcach odbyło się sympozjum naukowe, później na kieleckim skwerze odsłonięto pomnik Henryka Sienkiewicza. W godzinach popołudniowych goście pojechali do Oblęgorka na otwarcie wystawy jubileuszowej. Uroczystość zakończyła się projekcją filmu *„Ogniem i mieczem”* w kinie „Romantica”.

W roku następnym oprócz filmowych fotosów Mateusza Manikowskiego i kolekcji akwarel Zbigniewa Szczepanka przedstawiających *Zamki i twierdze znane z kart „Krzyżaków” i Trylogii* zorganizowano kolejne wystawy. Jedną we współpracy z Muzeum Kinematografii w Łodzi, drugą dzięki zaproszeniu do Oblęgorka Jerzego Kawalerowicza. Od 15 marca do 12 czerwca można było oglądać wystawę *Krzyżacy Forda – polski film stulecia*. 21 czerwca z udziałem reżysera otwarto wystawę *Filmowe „Quo vadis” Jerzego Kawalerowicza*, gdzie oprócz fotosów, rekwizytów i strojów można było obejrzeć krótkometrażowy film Tadeusza Bystrama *Więści z planu filmowego „Quo vadis”*. W pałacu biskupów krakowskich otwarta została monograficzna wystawa prac Józefa Deskura, którą przygotowała Małgorzata Gorzelak, pracownik muzeum w Oblęgorku oraz pokaz ilustracji Juliusza Kossaka do *Ogniem i mieczem*. Ponadto muzeum odwiedzili m.in. chińscy tłumacze literatury polskiej, uczestnicy sesji *Henryk Sienkiewicz „Quo vadis” – dzieło, przekłady, recepcja* oraz pracownicy Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu.

Placówka używała również ekspozaty na wystawy krajowe do Muzeum Okręgowego w Rzeszowie, Muzeum Narodowego w Warszawie i Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie oraz Muzeum Okręgowego w Lublinie.

W 2002 roku od kwietnia do października była prezentowana wystawa *Juliusz Kossak ilustracje do „Ogniem i mieczem”*. Na ekspozycji w jadalni umieszczono cztery rysunki Józefa Deskura stanowiące depozyt rodziny malarza. Podobnie jak w latach poprzednich kontynuowano imprezy cykliczne *Wieczory u Pana Henryka*, gawędy literackie Zbigniewa Świącha, udzielano pomocy merytorycznej studentom piszącym prace magisterskie. Muzeum otrzymało w darze od pani Elżbiety Giedyk heliograviurę obrazu Henryka Siemiradzkiego *Dirce chrześcijańska* przeznaczoną do sypialni pisarza.

Jubileusz 45-lecia Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku obchodziliśmy w 2003 r. M.in. zorganizowano dwudniową sesję naukową *Sienkiewicz – Polak – Europejczyk*, która odbyła się 4 i 5 czerwca w Kielcach i Oblęgorku dzięki współpracy z Towarzystwem im. H. Sienkiewicza w Lublinie. Pracownicy uczestniczyli w IX Zlocie Szkół Sienkiewiczowskich w Myszkowie. W tym też roku zorganizowało dwie wystawy: *Artystyczne osiągnięcia Pawła Pierścińskiego* oraz kolekcję kałamarzy Muzeum Marii Konopnickiej na tle wystawy *Powieściopisarz i poetka*. W październiku Lidia Putowska reprezentowała muzeum na spotkaniu pracowników muzeów biograficznych w Nałęczowie.

Z okazji 45-lecia placówki wykonano okolicznościowy stempel. Państwo Izabela i Franciszek Oziembłowski podarowali wykonany przez siebie witraż z herbem *Oszyk* Sienkiewicza, który został oprawiony w oknie wieży budynku.

Działalność muzeum w roku następnym zapoczątkowano 30 kwietnia sesją naukową, która stała się imprezą cykliczną *Spotkania Sienkiewiczowskie*. W czerwcu przyjęliśmy uczestników XII Zlotu Szkół Sienkiewiczowskich z Antonim Cybulskim, dyrektorem Muzeum Henryka Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej. Następnie odbyła się prezentacja wydawnictw „Biblioteki Staszowskiej” dr. Macieja Zarębskiego oraz wydanego folderu po Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku (oprac. L. Putowska) uświetniona koncertem z cyklu *Wieczory u Pana Henryka* (27 czerwca 2004). We wrześniu zakończyły się obchody jubileuszu 20-lecia Kieleckiego Oddziału Związku Literatów Polskich.

Kolejny rok poświęcony był obchodom 100-lecia przyznania Sienkiewiczowi nagrody Nobla, Z racji jubileuszu został powołany Komitet Honorowy i Komitet Organizacyjny. Już 29 stycznia goście wysłuchali koncertu muzyki dawnej „Bractwa Lutni” z Wysokiej pod Krakowem, wykonywanej przez wnuczkę pisarza Annę z Madeyskich z mężem i dwojgiem dorosłych dzieci. Wśród publiczności znajdowała się silna reprezentacja potomków Sienkiewicza m.in. wnuk Juliusz. Obchody zainaugurowano 20 kwietnia otwarciem wystawy *Broń bohaterów sienkiewiczowskiej Trylogii* zorganizowanej we współpracy z Muzeum Wojska Polskiego. 13 maja odbył się koncert *Europejska muzyka XIX wieku w duecie na domrę i fortepian*. 15 października koncert *Najpiękniejsze arie i duety operowe oraz pieśni neapolitańskie* był tłem dla bogatego programu spotkania. Znaczącym gestem było przekazanie przez prezesa Banku Spółdzielczego w Kielcach do zbiorów muzeum listu Sienkiewicza. Przy tej okazji zaprezentowano okolicznościową klipę wybitą przez Mennicę Państwową w Warszawie na zlecenie Muzeum Narodowego w Kielcach. W holu muzeum można było obejrzeć prezentację *Sienkiewicz w sztuce medalierskiej – wczoraj i dziś* ze zbiorów Hieronima Marka Pietrasa i zbiorów własnych. Doniosłym wydarzeniem była promocja albumu Marii Kornilowicz *Henryk Sienkiewicz – W stulecie Nobla*. Kolejnym punktem obchodów było zorganizowanie sesji naukowej 8 listopada 2005 *W stulecie Nobla*. Uroczyste podsumowanie wszystkich przedsięwzięć odbyło się w Kielcach 11 grudnia 2005 r. Część pierwsza widowiska rozegrała się na ulicach miasta, w defiladzie uczestniczył jadący w powozie Henryk Sienkiewicz (dyrektor teatru Piotr Szczerski odgrywający pisarza) w asyście młodziężowej orkiestry dętej z Bełchatowa, uczniów Gimnazjum nr 2 w Kielcach oraz barwnego korowodu rycerstwa pieszego i konnego. W części drugiej w pałacu biskupów krakowskich uroczyste powitano bohatera i gości, potem wręczono członkom Komitetu Honorowego klipy i dyplomy uznania. Relację z przebiegu uroczystości sztokholmskich z 1905 zaprezentował sam „Henryk Sienkiewicz”. Uroczystość zakończył koncert XIX-wiecznej muzyki polskiej i spotkanie towarzyskie z udziałem gościa specjalnego Sławomira Mrożka. 12 grudnia do Oblęgorka przyjechali bibliotekarze z całego województwa, aby włączyć się w obchody stulecia. Podczas pobytu w „domu” Sienkiewicza zwiedzili wystawę *100-lecie Nobla dla Sienkiewicza* i wysłuchali referatu *Międzynarodowy sukces H. Sienkiewicza* oraz gawędy Zbigniewa Świącha.

W roku 2005 poddany został remontowi taras od strony południowej oraz łazienka w holu muzeum, unowocześniona i przystosowana do osób niepełnosprawnych. Na parterze w części ekspozycyjnej wymieniono część okien (sypialnia, palarnia, jadalnia i salon).

W 2006 r. obchodziliśmy kolejne jubileusze. Obchody zainaugurowaliśmy 6 maja koncertem *Europejska muzyka z czasów Sienkiewicza* w ramach cyklicznych *Wieczorów u Pana Henryka*. 13 maja wnuczka pisarza Maria Sienkiewicz wystąpiła w muzeum z monodramem *Mój dziad Henryk*. 17 maja otwarto wystawę *Myśliwska i podróżnicza pasja Sienkiewicza*. Oprócz zbiorów własnych Lidia Putowska sprowadziła eksponaty z Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie, Muzeum-Zamku w Łańcucie, PZŁ w Kielcach oraz ze zbiorów prywatnych. We wrześniu wspólnie ze Świętokrzyskim Oddziałem Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów gościliśmy w Muzeum Narodowym w Kielcach i w Oblęgorku III Ogólnopolską Sesję Naukową Polonistów przypominając w ten sposób o rocznicach sienkiewiczowskich, ale także o tysiącleciu klasztoru na Świętym Krzyżu.

W październiku w pałacu biskupów krakowskich została otwarta wystawa jubileuszowa przygotowana przez Małgorzatę Gorzelak *Gwiazdozbiór, czyli Sienkiewicz, a środowiska artystyczne*, której towarzyszył katalog. Tuż przed świętem niepodległości muzeum zorganizowało spotkanie, na którym Lidia Putowska przekomarżając się ze Zbigniewem Święchem przekonywała obecnych, że Sienkiewicz jest nadal „największy”. Po dyskusji krakowski literat przekazał dla Oblęgorka „okrucz” czakramu wawelskiego. Wydarzenie to uświetnił koncert muzyki polskiej dla uczczenie 88. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. 15 listopada laureaci powiatowego Konkursu *Ku pokrzepieniu serc* przybyli do muzeum, aby wysłuchać koncertu, obejrzeć widowisko przygotowane przez młodzież z Zespołu Szkół im. Sienkiewicza w Oblęgorku oraz odebrać przyznane im nagrody. Ostatnie z serii spotkań *Tygodnia z Sienkiewiczem*, zorganizowanego przez Elżbietę Woźniak miało miejsce w Oblęgorku 16 grudnia. Poloniści wysłuchali opowieści Z. Święcha na temat pisarstwa historycznego. Wielkim sukcesem roku 2006 (dzięki finansom Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie) było kupienie obrazu Jacka Malczewskiego, przedstawiającego syna pisarza Henryka Józefa.

W lutym 2007 r. otwarto wystawę czasową prac fotograficznych dr. Macieja Andrzeja Zarębskiego *Ameryka w obiektywie – od Atlantyku do Pacyfiku*. Przy tej okazji odbyła się promocja *Eskulapa Świętokrzyskiego „Dotknięcie Ameryki”*, książki wydawcy Biblioteki Świętokrzyskiej i jej redaktora.

Z okazji 120-lecia druku powieści *Pan Wołodyjowski* Lidia Putowska przygotowała wystawę *Orientalna podróż Sienkiewicza a „Pan Wołodyjowski”*. Prezentowane eksponaty pochodziły przede wszystkim ze zbiorów własnych, działów artystycznych Muzeum Narodowego w Kielcach, ale uświetniły ją także użyczenia z Muzeum Narodowego w Krakowie, Fundacji Książąt Czartoryskich w Krakowie, Biblioteki Narodowej w Warszawie, Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu oraz potomka rodu Sienkiewiczów.

Wystawie towarzyszyło wydawnictwo o tym samym tytule. W czerwcu odbył się kolejny koncert z cyklu *Wieczory u Pana Henryka*. We wrześniu kierownik placówki w ramach organizowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Dialogu dwóch kultur* wyjechała do Krzemieńca na Ukrainie, gdzie podczas spotkania w Muzeum Słowackiego w Krzemieńcu wygłosiła referat *Sienkiewicz o Słowackim*.

W październiku otwarto wystawę *Jan Gajzler – moja ziemia urocza*, poświęcona pamięci poety z Suchedniowa. Przy tej okazji odbyła się promocja drugiego zbioru wierszy – *Jan Gajzler „Przyszłaś o wiośnie...”* Kolejne *Spotkania Sienkiewiczowskie 2007*, czyli doroczna sesja naukowa odbyła się 8 i 9 listopada w Oblęgorku. Na konferencji zostało wygłoszonych 12 referatów, które ukazały się dru-

kiem w kolejnym tomie „Studiów Sienkiewiczowskich”. Końcówkę roku zdominowały inwentaryzacje muzealiów i inwentarza gospodarczego oraz prace remontowe: wymieniono okna na piętrze i parterze. Odnowiono drzwi wejściowe, balkonowe oraz okna zewnętrzne w wykuszu gabinetu pisarza. Poprawiono wygląd elewacji od strony frontowej.

Rok 2008 był szczególnie, bo obchodziliśmy 50-lecie naszego oddziału i 100-lecie Muzeum Narodowego w Kielcach. Działalność zapoczątkowano wystawami malarstwa współczesnego Agnieszki Chat i Antoniego Fałata. Plon pleneru malarzkiego zorganizowanego z Gminą Strawczyn *Ocalić od zapomnienia*, pokłosie pleneru pokazano w Oblęgorku w sierpniu. Pracownicy muzeum przygotowali ekspozycję na dwie wystawy jubileuszowe prezentowane w pałacu biskupów krakowskich – *Donatorzy Muzeum Narodowego w Kielcach* (40 obiektów) i najważniejszej *Najcenniejsze zabytki Muzeum Narodowego w Kielcach* (124 obiekty). Do towarzyszących tym wystawom katalogów napisane zostały eseje i noty katalogowe. Udzielono wielu wywiadów w mediach po to, aby przedstawić dzieje placówki i jej osiągnięcia. *O historii muzeum* mówiła Lidia Putowska na sesji naukowej zorganizowanej przez Bibliotekę Pedagogiczną w Zamościu. W Państwowej Mennicy w Warszawie na zlecenie Muzeum Narodowego wybito okolicznościowy znaczek (wersja w tombaku i posrebrzana). Dzięki pozyskanym środkom finansowym zostały wydane: album jubileuszowy *Oblęgorek – Muzeum Henryka Sienkiewicza* (wyd. XYZ, Kielce), folder oraz specjalna pocztówka. Przygotowano interesujący program uroczystości jubileuszowych. 21 października goście mogli docenić jego walory – dzieje placówki przedstawiła Lidia Putowska, posługując się przygotowanym referatem i prezentacją multimedialną – aktorzy zinterpretowali ciekawsze wpisy ze „Złotej Księgi”, z referatem wystąpił prof. Lech Ludowski, sponsorom, członkom Komitetu Honorowego i Komitetu Organizacyjnego wręczono dyplomy uznania i wybite przez mennicę znaczki, w „Halikówce” otwarto dwie wystawy czasowe: *50 lat MHS w Oblęgorku* i *Testamentowy dar Marii Kornilowicz* (wg scenariusza L. Putowskiej, G. Knapa), – prawdziwą uczcą dla wielbicieli muzyki był występ artystów Opery Narodowej w Warszawie, którzy przygotowali znane arie w mistrzowskim wykonaniu.

Godny podkreślenia był fakt, że w dniu jubileuszu muzeum zostało szczerze obdarowane. Tadeusz Tkaczyk – wójt Gminy Strawczyn kupił do muzealnej biblioteki wielotomową *Encyklopedię Rolniczą* oznaczoną pieczęcią Sienkiewicza. Zdzisław Pietrzyk – dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej podarował muzeum teki z reprintem Napoleona Ordy, a Jadwiga i Sławomir Gądek replikę zbroi husarskiej wykonanej przez Marka Markowskiego.

Ukoronowaniem obchodów jubileuszowych była msza święta zamówiona za naszych darczyńców – Henryka Józefa Sienkiewicza i Jadwigę Kornilowicz, wizyta na cmentarzu w Chełmcach i na Powązkach.

Z okazji 50-lecia działalności warto przytoczyć niektóre dane statystyczne:

- Inwentarz muzealiów liczy 1477 obiektów zinwentaryzowanych i opracowanych w MONIE.
- W księgozbiornicy biblioteki wpisano 3484 książki, w tym 102 starodruki (najstarsza książka pochodzi z XVI wieku).
- Zacieśnienie kontaktów muzeum ze środowiskami naukowymi, literatami, nauczycielami oraz artystami
- Działalność placówki jest zauważana i odnotowywana przez media w licznych audycjach radiowych, artykułach prasowych i telewizji.

OBŁĘGOREK

The article treats about beginning of the Museum of Henryk Sienkiewicz in Oblęgorek and its 50-year existence. In the introduction the author would like to remind the moment of giving Oblęgorek to Sienkiewicz. The Polish nation thanks to money collection bought for the writer a mansion near Kielce to celebrate his 25-year literacy activity. Sienkiewicz received a freehold in Warsaw in 1900 and moved to Oblęgorek in 1902. Together with his family he visited this summer residence till the break-out of the First World War. After his death in 1906 property was inherited by his wife and children, however, only his son Henryk Józef decided to live there in 1925. After the Second World War property was nationalized and family were left only 49 hectares. Due to children's initiative the museum which gathers remembrances after the Noble Prize winner could have been set up. As a result of efforts made by people of good will in 1957 renovation and adaptation works were started. Especially active was Aleksandra Dobrowolska, an organizer of the museum and author of its scenario. First museum workers were Zuzanna Sienkiewiczowa (writer's daughter-in-law) and Tadeusz Zając (technician). Official opening of the museum took place on 26th September 1958, despite the building still wasn't fully renovated. The museum manager became Zuzanna Sienkiewiczowa. Exhibition occupied 4 rooms on the ground floor. More serious renovation was made in 1966. On the occasion of the 120th anniversary of Sienkiewicz's birthday and the 50th anniversary of his death building got back its splendor. In 1968 Mrs Sienkiewicz retired and a manager became Witold Ryśkiewicz. In 1971 writer's dining room was made accessible for visitors and a biographical display was moved to the second floor. In 1972 a manager became Ireneusz Rębosz. The Museum was improving and developing its displays. All necessary renovation works were being made. In the 1970s and 1980s there was a huge increase in attendance. In tourist season staff were concentrated only on servicing visitors, number of which reached 150 000. In 1974 writer's bedroom on the ground floor was made accessible for visitors. Museum staff have been developing different forms of educational and promotional activity. A lot of effort has been put into proper commemoration of important dates and events connected with the writer. In 1996 the appointment to the post of a manager was given to Lidia Putowska. Recent years in the museum feature even more intensive activity; some of them are regular events – concerts *Evenings at Mr Henryk's*, scientific sessions *Sienkiewicz meetings*. They result in many articles published for instance in *Studia Sienkiewiczowskie*, *Zamkowe Spotkania*, etc. The museum also publishes annual publications, offers medals and clips. It has established cooperation with artists.